

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

M'HAS ENTÈS?

Entendre *versus* comprendre; memorització *versus* comprensió

No es faci aprendre de memòria el que no ha estat comprès per la intel·ligència (Jan Amós Komenski –Comenius– a la seva Didacta magna)

Hem d'arribar a comprendre més que quedar-nos amb el simple entendre. I fer-ho no tan sols des de la ment, sinó també des de la dimensió emocional, i a través de tots els llenguatges possibles. Aquí és quan sorgeix el dilema de la memorització: memoritzar *versus* comprendre. Hi ha realment comprensió de la majoria de coses que els infants han d'aprendre i memoritzar? Célestin Freinet deia que memoritzar no vol dir saber i que, per tant, repetir no vol dir comprendre. Memoritzar no significa, necessàriament, aprendre. Confonem haver après amb recordar (memoritzar). Els exàmens que fem no ens diuen si hem après, tan sols si hem memoritzat. Un infant amb bona memòria pot no saber res i treure unes notes excel·lents. La finalitat principal del sistema educatiu no és recaptar erudició enciclopèdica a tort i a dret.¹ Aprendre només per realitzar un examen no significa saber i tota l'educació escolar (primària i secundària) i universitària està muntada cap aquesta direcció. Saber coses no significa comprendre, o sigui interioritzar-les, saber dur-les a la pràctica, al dia a dia i a la vida personal. Realitzem aprenentatges quantitativs: dades i més dades que s'obliden tan ràpid com les hem memoritzades.² Tenir molta informació en un banc de memòria anomenat cervell no et fa savi. Estar informat no vol dir està format. La infància és un temps massa curt, per què tants continguts conceptuals, la majoria dels quals es perden en l'oblit dels temps? Infants que sembla que ho saben tot (i comprenen poc) i per als qui hem perdut un llegat de procedència cultural tradicional molt valuós.³

I les metodologies que només se centren en els aspectes conceptuals? Pensem en la metodologia "bits". Només ens interessa classificar les escoles pels resultats acadèmics? Quins resultats? Els memorístics? És millor escola la que forma infants que saben respondre a totes les preguntes curriculars de caire memorístic? Molt sovint s'ensenya de cara a un examen, no de cara a potenciar es ganes d'aprendre per saber i molt menys encara per realitzar-nos com a persones.

A una gran part de mares i pares els agrada que els seus fills i filles aprenguin el més aviat possible, però aprendre què? I aprendre conceptes és l'únic? Relacionar el títol d'un quadre concret amb el seu autor (i així saber-se de memòria multitud d'obres) dona temps a gaudir de l'art del dibuix lliure on realment l'infant expressa tot el que porta dins seu? Hi ha metodologies educatives que se centren més en treure de l'infant el que porta a dins com a aportació única i irreplicable que no pas emplenar el seu cap de conceptes abstractes i allunyats de la seva quotidianitat. Es preocupen més que l'infant faci (tregui) que no pas que ompli. Que

gaudeixi del procés i que en aquest procés en sigui el realitzador i no pas l'espectador.

Cal canviar memorització per comprensió. La comprensió necessita procés, per tant, temps. La memòria és un banc d'informació, no necessita procés. És un dipòsit. Recordar no és comprendre. Comprendre no és evocar informació com es fa en certs concursos de televisió. Tenir memòria no vol dir tenir una bona (es) intel·ligència (es). I comprendre per empatia encara necessita més temps, una gran predisposició i buidar-se dels nostres propis prejudicis i preconceptes. L'escola, les/els mestres, els sistemes educatius es capfiquen massa a què els alumnes memoritzin i molt poc en què compreguin. I el primer pas és ajudar a què l'alumne es compregui a si mateix. L'important no és el que ens queda en la memòria, sinó allò que hem comprès, allò que queda en el nostre subconscient i fins i tot inconscient: la comprensió immediata. L'experiència ha d'anar a parar directament a la comprensió, no al banc de memòria. Això ha de ser posterior.

Gener 2021

---

¹ Gregorio Luri, *L'escola contra el món*. Barcelona: La Campana, 2008: 21.

² Joan Domènech, *Elogi de l'educació lenta*. Barcelona: Graó, 2009: 97.

³ Segon l'etnòleg Joaquín Díaz.